Johan Jurgens

Johan Jurgens is geboren op 29 januari 1910 in Amsterdam. Hij was de zoon van Hendricus Johannes Anthonius Jurgens en Pieternella van der Willige.

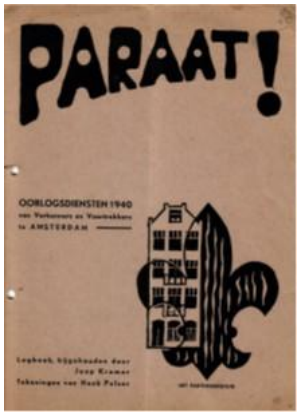
Hij werd groepsleider bij de Sint Tarcisiusgroep in Amsterdam. In 1940 krijgt hij zijn Gilwell kralen uitgereikt. Gerard Ellerman en Theo Nieland, die beiden in de oorlog in het verzet gingen, waren hier vaandrig. Zijn groep was actief in de meidagen van 1940 en verleende op allerlei manieren hulp. Het verslag is beschreven in het boekje *Paraat! Oorlogsdiensten 1940 van de Verkenners en Voortrekkers te Amsterdam.*

Johan trouwde op 4 januari 1939 met Jacoba Wever (1913) en was slotenmaker van beroep.

In Amsterdam vormden Districtscommissaris Jacob Faber en assistent districtscommissarissen Herman de Buy Wenniger van de NPV en de assistent districtscommissarissen Jan Kok, Johan Jurgens en de Wolf van de Katholieke Verkenners samen met Baas Jan de Wilde de coördinatie van de Padvindershulpcentrale die in mei 1940 actief was. Het hoofdkwartier was het Districtskantoor op Keizersgracht 232. Op het hoofdkwartier van de Padvindershulpdienst zorgden een groep akela's, baghera's en baloes voor de huishoudelijke taken. De coördinatie was in handen van Akela Politiek en later Akela Rentenaar. Ze werden daarbij ondersteund door de welpenleidsters Truus Reynders, Henny Haverkamp en Stien Kropf.

Enkele honderden verkenners, voortrekkers en leiders zich in de meidagen van 1940 ingezet in de stad. Op 10 mei werden de scouts opgetrommeld en vanuit het hoofdkwartier van de Padvindershulpdienst in het districtskantoor op Keizersgracht 232 werden de eersten ingezet bij de Luchtbescherming. Een dag later vielen de eerste bommen op de stad. Er gingen 24 verkenners helpen met het bergen van gewonden en doden. Ze regelden het verkeer, hielden nieuwsgierigen op afstand en hielpen met het opruimen van de glasscherven op de straat.

In de daaropvolgende dagen werden padvinders ingezet bij de verschillende blokhoofden van de luchtbeschermingsdienst, ze bemanden de telefooncentrale van de luchtbeschermingsdienst en hielpen in ziekenhuizen en bij de politie. Op de zolders van de marinewerf lagen grote hoeveelheden verbandmateriaal, bedden en dekens en de scouts hielpen het Rode Kruis om dit te distribueren naar ziekenhuizen in Amsterdam, maar ook in Leiden, Delft en verder. Direct na de capitulatie organiseerden de padvinders in Amsterdam een inzameling voor hulpbehoevenden. De scouts uit de stad gingen de huizen langs. Later verzorgden ze een koeriersdienst om informatie in te winnen over familieleden van Amsterdammers die elders woonden. 29 voortrekkers en leiders trokken naar alle uithoeken van Nederland en behandelden naar schatting 3500 tot 4000 aanvragen.

Voortrekker Joop Kramer heeft een logboek bijgehouden over de inzet van padvinders: *Paraat!: oorlogsdiensten 1940 van Verkenners en Voortrekkers te Amsterdam.* Henk Pelser maakte tekeningen.

In januari 1942 verklaarde Duitsland dat het noodzakelijk was arbeiders uit de bezette gebieden te verplichten voor de Duitse oorlogsindustrie te werken. In die maand werd in Nederland de Nederlandse Arbeidsdienst ingesteld. Jonge mannen moesten voor deze dienst hun arbeidsdienstplicht vervullen. Nederlandse werklozen waren al vóór die tijd verplicht om werk in Duitsland aan te nemen als ze steun of een uitkering ontvingen. In mei 1943 voerde de bezetter in Nederland officieel de Arbeitseinsatz in. Alle jongemannen tussen de achttien tot vijfendertig jaar kregen een oproep om zich te melden. Omdat dit niet genoeg werkkrachten opleverde, besloten de Duitsers om de leeftijdscategorie te verruimen naar zeventien tot veertig jaar. Ook werden er razzia's gehouden waarbij mensen opgepakt werden die daarna in Duitsland tewerkgesteld werden.

Op 23 juni 1944 werd Johan gevangen gezet in Kamp Amersfoort. Op 14 juli 1944 werd hij vanuit daar tewerkgesteld bij Luther Werke. Luther-Werke in Braunschweig werd in 1875 opgericht en maakte industriële machines en molens. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden er vliegtuigen van het type Messerschmitt gebouwd. De benodigde (dwang)arbeiders werden ondergebracht in nabij gelegen kampen.

Hij overleed op 14 januari 1975 in Amsterdam.

Meer informatie

Johan Jurgens (locatie onbekend, 29 januari 1910 - locatie onbekend, datum onbekend) - Netwerk Oorlogsbronnen
Katholieke Verkennersleider oktober 1940
Registratie Johan Jurgens op 29 januari 1910 » Open Archieven
Luther-Werke in Braunschweig - Netwerk Oorlogsbronnen
Indexen / militieregisters
Indexen / archiefkaarten
Indexen / tewerkgestelden
Archief Nationaal Monument Kamp Amersfoort
Paraat! : oorlogsdiensten 1940 van Verkenners en Voortrekkers te Amsterdam | NIOD Bibliotheek

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.